

DRACULA

BRAM STOKER

1897

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK I.....	7
HOOFDSTUK II.....	15
HOOFDSTUK III.....	24
HOOFDSTUK IV.....	33
HOOFDSTUK V.....	43
HOOFDSTUK VI.....	49
HOOFDSTUK VII.....	58
HOOFDSTUK VIII.....	67
HOOFDSTUK IX.....	77
HOOFDSTUK X.....	87
HOOFDSTUK XI.....	98
HOOFDSTUK XII.....	108
HOOFDSTUK XIII.....	121
HOOFDSTUK XIV.....	133
HOOFDSTUK XV.....	145
HOOFDSTUK XVI.....	156
HOOFDSTUK XVII.....	165
HOOFDSTUK XVIII.....	175
HOOFDSTUK XIX.....	188
HOOFDSTUK XX.....	198
HOOFDSTUK XXI.....	210
HOOFDSTUK XXII.....	221
HOOFDSTUK XXIII.....	231
HOOFDSTUK XXIV.....	242
HOOFDSTUK XXV.....	253
HOOFDSTUK XXVI.....	265
HOOFDSTUK XXVII.....	277

Bram Stoker

Bram Stoker werd geboren op 8 november 1847 in Clontarf, nabij Dublin, in een tijdperk waarin het Victoriaanse wereldbeeld werd gekenmerkt door vooruitgangsoptimisme, maar ook door diepgewortelde angsten voor verval, ziekte en het onbekende. Zijn vroege jeugd werd overschaduwd door een langdurige en mysterieuze ziekte die hem tot zijn zevende levensjaar grotendeels aan bed kluisterde. Deze periode van fysieke immobiliteit vormde een innerlijk landschap waarin verbeelding, luisteren en observeren de plaats innamen van handelen. Verhalen, volksvertellingen en de cadans van gesproken taal kregen voor hem een bijna existentiële betekenis. De stilte van die jaren werkte als een incubator voor een geest die later uitzonderlijk gevoelig zou blijken voor het onuitgesprokene en het dreigende.

Na zijn onverwachte en volledige herstel ontwikkelde Stoker zich tot een energieke en intellectueel veelzijdige jongeman. Aan het Trinity College in Dublin studeerde hij wiskunde en geschiedenis, disciplines die hem zowel structuur als historisch bewustzijn bijbrachten. Tegelijkertijd verdiepte hij zich in literatuur en theaterkritiek. Zijn vroege kritieken onderscheiden zich door hun zorgvuldige argumentatie en hun opmerkelijke empathie voor de psychologie van personages en acteurs. Al hier is de schrijver zichtbaar die niet tevreden is met oppervlakkige beschrijving, maar zoekt naar de onderliggende krachten die menselijk gedrag sturen.

Hoewel hij een veilige betrekking vond als ambtenaar, lag zijn ware bestaan elders. De ontmoeting met acteur Henry Irving betekende een beslissende wending. Als diens vertrouweling en manager van het Londense Lyceum Theatre werd Stoker ondergedompeld in een kosmopolitische wereld van artistieke ambitie, sociale maskers en publieke illusie. Het theater, met zijn spanning tussen schijn en werkelijkheid, bood hem een levend laboratorium voor thema's die later zijn fictie zouden doordringen.

Schrijven bleef echter een activiteit die zich grotendeels voltrok in de schaduw van zijn professionele verplichtingen. Zijn vroege romans tonen een zoekende auteur, gefascineerd door landschap, erfgoed en verborgen dreiging, maar nog niet volledig in bezit van zijn unieke stem. Die stem vond haar definitieve vorm in **Dracula**, een werk dat veel meer is dan een gotische sensatieroman. Door de fragmentarische, documentaire structuur van dagboeken en brieven creëerde Stoker een illusie van authenticiteit die de lezer langzaam maar onverbiddelijk in een sfeer van existentiële onzekerheid trekt.

De figuur van Dracula belichaamt niet enkel het monsterlijke, maar ook de angst voor het vreemde dat binnendringt in een wereld die zichzelf als rationeel en geciviliseerd beschouwt. Bloed, verlangen, besmetting en controle vormen een netwerk van motieven

waarin persoonlijke angst en collectieve paranoia samenvloeien. Stokers taal is beheerst en precies; het effect ontstaat niet door expliciete gruwel, maar door suggestie en geleidelijke escalatie. Het kwaad verschijnt niet als een plotselinge schok, maar als een sluipende aanwezigheid die zich nestelt in het alledaagse.

In zijn latere werk bleef Stoker variëren op verwante thema's, maar geen enkele roman bereikte dezelfde intensiteit of culturele resonantie. Zijn gezondheid ging achteruit en in 1912 overleed hij in Londen, relatief onopgemerkt door het grote publiek. Pas later zou duidelijk worden hoe diepgaand zijn invloed was geweest.

Vandaag wordt Bram Stoker gelezen als een schrijver die de spanningen van zijn tijd wist te condenseren tot een mythische vorm. Zijn werk markeert een overgangsmoment in de literatuur, waarin het gotische erfgoed versmelt met moderne onzekerheden. Hij gaf gestalte aan angsten die hun historische context overstijgen en nog altijd herkenbaar zijn. In die zin is zijn nalatenschap niet alleen literair, maar ook cultureel en psychologisch: een blijvende verkenning van wat zich afspeelt aan de grens tussen rede en duisternis.

Voorwoord

Dracula van Bram Stoker wordt hier voorafgegaan door woorden die geen geruststelling willen bieden, maar veeleer een kader scheppen waarin twijfel en geloof naast elkaar kunnen bestaan. Wat volgt, zo wordt de lezer gesuggereerd, pretendeert niet het product te zijn van verbeelding alleen. Het verhaal presenteert zich als een samenstel van documenten: dagboeken, brieven, notities en officiële stukken, bijeen gebracht zonder opsmuk of stilistische versiering. De taak van de samensteller is niet die van de schepper, maar die van de ordenaar.

Er wordt geen beroep gedaan op sensatiezucht. Integendeel, de lezer wordt verzocht aandachtig te blijven bij de nuchtere toon van de getuigenissen. Juist in hun zakelijkheid ligt hun verontrustende kracht. De stemmen die hier spreken, doen dat niet om te imponeren, maar om vast te leggen wat zij hebben gezien, geleden en begrepen — of juist niet hebben kunnen begrijpen. Hun woorden zijn geschreven in momenten van angst, hoop, vermoedheid en wanhoop, en dragen de sporen van die gemoedstoestanden.

Indien deze bladzijden soms de indruk wekken van het ongelooftwaardige, dan is dat niet omdat zij zich buiten de werkelijkheid zouden bevinden, maar omdat de werkelijkheid zelf grenzen kent die zelden worden verkend. De gebeurtenissen die worden beschreven, hebben zich onttrokken aan het alledaagse verklaringsvermogen, maar zijn vastgelegd met een ernst die geen ruimte laat voor lichtvaardige interpretatie. Er is niets toegevoegd en niets weggelaten dat het begrip van het geheel zou kunnen vertekenen.

De lezer wordt vrijgelaten om te oordelen. Wie alles wil verklaren met toeval of vergissing, zal daartoe mogelijkheden vinden. Wie daarentegen bereid is te aanvaarden dat niet alles wat bestaat zich laat meten of benoemen, zal in deze documenten een andere, diepere samenhang ontwaren. De waarheid die hier wordt benaderd, is geen absolute, maar een breekbare waarheid, samengesteld uit fragmenten en menselijke stemmen.

Zo vormt deze inleiding geen sleutel die alle deuren opent, maar een waarschuwing. Wat volgt, vraagt aandacht, geduld en een zekere bereidheid om het vertrouwde wereldbeeld tijdelijk op te schorten. Alleen dan kan worden begrepen hoe dicht rede en duisternis soms bij elkaar liggen, en hoe dun de scheidslijn is tussen het bekende en het onuitsprekelijke.

HOOFDSTUK I

DAGBOEK VAN JONATHAN HARKER (In steno bijgehouden.)

3 mei. Bistritz. – Ik vertrok uit München op 1 mei 's avonds om half negen en kwam de volgende ochtend vroeg in Wenen aan. Eigenlijk had de trein er om kwart voor zeven moeten zijn, maar hij liep een uur vertraging op. Boedapest leek me een prachtige stad, voor zover ik er iets van zag vanuit de trein en tijdens het korte stukje dat ik door de straten liep. Ik durfde niet ver van het station vandaan te gaan, omdat we al laat waren en zo dicht mogelijk bij de juiste tijd wilden vertrekken. Het gevoel be kroop me dat we het Westen achter ons lieten en het Oosten betraden. De meest westelijke van de fraaie bruggen over de Donau, hier breed en diep, voerde ons naar het gebied waar ooit de Turken heersten.

We vertrokken keurig op tijd en bereikten Klausenburgh na zonsondergang. Daar overnachtte ik in Hotel Royale. Als avondmaal at ik een gerecht van kip met veel rode peper, erg lekker maar het maakte me dorstig. (N.B.: recept vragen voor Mina.) De ober vertelde dat het paprika hendl heette, een nationaal gerecht dat je overal in de Karpaten kunt krijgen. Mijn beetje Duits kwam hier goed van pas; ik weet niet hoe ik het zonder zou redden.

In Londen had ik tijd genoeg gehad om het British Museum te bezoeken en daar boeken en kaarten over Transsylvanië te raadplegen. Ik dacht dat enige voorkennis van het land wel nuttig kon zijn bij mijn omgang met een edelman uit die streek. De streek die hij noemde ligt in het uiterste oosten van het land, precies op de grens van drie staten: Transsylvanië, Moldavië en Boekowina, midden in de Karpaten, een van de wildste en minst bekende delen van Europa. Ik vond geen kaart of boek dat de precieze ligging van kasteel Dracula aangaf – zulke gedetailleerde kaarten bestaan hier nog niet, zoals bij ons – maar Bistritz, de poststad die de graaf noemde, bleek een bekende plaats. Ik noteer hier wat aantekeningen; ze kunnen mijn geheugen opfrissen als ik Mina over mijn reis vertel.

In Transsylvanië wonen vier verschillende volken: Saksen in het zuiden, vermengd met Walachen, afstammelingen van de Daciërs; Magyaren in het westen en Szeklers in het oosten en noorden. Ik ga naar het gebied van die laatsten, die zich beschouwen als nakomelingen van Attila en de Hunnen. Dat zou best kunnen kloppen, want toen de Magyaren in de elfde eeuw het land veroverden, troffen ze daar al Hunnen aan. Ik las dat alle bekende bijgeloven ter wereld samenkomen in de hoefijzervorm van de Karpaten, alsof dat het middelpunt is van een wervelwind van fantasie. Als dat waar is, belooft mijn verblijf interessant te worden. (N.B.: de graaf er alles over vragen.)

Ik sliep slecht, hoewel het bed comfortabel was. Ik droomde de vreemdste dingen. Onder mijn raam huilde de hele nacht een hond; misschien kwam het daardoor, of door de paprika, want ik dronk mijn hele karaf leeg en had nog steeds dorst. Pas tegen de ochtend

dommelde ik in en werd ik wakker van aanhoudend geklop op de deur. Ik moest toen wel vast geslapen hebben. Ontbijt: weer paprika, een soort maispap die ze mamaliga noemen, en gevulde aubergine, impletata, een uitstekend gerecht. (N.B.: ook dit recept vragen.) Ik moest het ontbijt haasten, want de trein zou kort voor acht uur vertrekken – of liever, dat had hij moeten doen. Ik rende om half acht naar het station en zat daarna meer dan een uur in de coupé te wachten voor we eindelijk wegreden. Hoe oostelijker je komt, hoe minder punctueel de treinen lijken. Hoe zou dat in China zijn?

De hele dag kropen we door een landschap vol schoonheid van allerlei soort. Soms zagen we kleine stadjes of kastelen boven op steile heuvels, zoals in oude missalen; soms reden we langs rivieren en beken met brede, stenen oevers die getuigden van hevige overstromingen. Het vraagt veel water, en krachtig stromend, om een rivieroever zo kaal te vegen. Op elk station stonden groepjes mensen, soms hele menigtes, in de bontste kledij. Sommigen leken op de boeren thuis of die ik in Frankrijk en Duitsland had gezien, met korte jasjes, ronde hoeden en zelfgemaakte broeken; maar anderen waren erg schilderachtig. De vrouwen zagen er van een afstand aardig uit, maar van dichtbij waren ze lomp om het middel. Ze droegen allemaal wijde witte mouwen en de meesten een brede gordel waaruit stroken stof fladderden als balletrokjes, al zaten er natuurlijk onderrokken onder. Het vreemdst waren de Slowaken, barbarser dan de rest, met hun grote cowboyhoeden, wijde vuilwitte broeken, witte linnen hemden en enorme leren riemen van bijna een voet breed, vol koperen nagels. Ze hadden hoge laarzen waarin de broek was gestopt, lang zwart haar en zware zwarte snorren. Ze zagen er schilderachtig uit, maar niet vertrouwenswekkend. Op een toneel zouden ze meteen voor een bende oosterse rovers worden aangezien. Toch zijn ze, naar men zegt, ongevaarlijk en eerder schuw van aard.

Bij het invallen van de schemering kwamen we in Bistritz aan, een oud en interessant plaatsje. Het ligt praktisch op de grens – de Borgopas leidt vandaar naar Boekowina – en heeft een roerig verleden dat nog zichtbaar is. Vijftig jaar geleden woedden er een reeks grote branden die vijf keer verwoestend uithaalde. Begin zeventiende eeuw werd het drie weken belegerd en verloor het dertienduizend inwoners door oorlog, honger en ziekte.

Graaf Dracula had me naar Hotel Gouden Kroon gestuurd, en tot mijn vreugde bleek het een echt oud gebouw, precies wat ik hoopte om iets van het land te zien. Men verwachtte me kennelijk, want bij de deur stond een vrolijk ogende oudere vrouw in boerenkleding: wit onderkleed met een lange dubbele schort, voor en achter, van gekleurde stof die bijna te strak zat. Ze boog en vroeg: „De Engelse heer?” „Ja,” zei ik, „Jonathan Harker.” Ze glimlachte, wenkte een oudere man in hemdsmouwen die haar gevolgd was en gaf hem een boodschap. Hij liep weg en kwam meteen terug met een brief:

„Mijn vriend, Welkom in de Karpaten. Ik zie reikhalzend naar u uit. Slaap vannacht goed. Morgen om drie uur vertrekt de diligence naar Boekowina; er is een plaats voor u gereserveerd. Bij de Borgopas wacht mijn koets u op en brengt u naar mij. Ik hoop dat uw

reis vanuit Londen voorspoedig was en dat u van uw verblijf in mijn mooie land zult genieten. Uw vriend, Dracula.”

4 mei. – De waard had een brief van de graaf gekregen met het verzoek de beste plaats in de diligence voor mij te reserveren. Maar toen ik naar bijzonderheden vroeg, werd hij terughoudend en deed alsof hij mijn Duits niet verstond. Dat kon niet kloppen, want tot dan toe had hij me perfect begrepen. Hij en zijn vrouw, de oude dame die me ontvangen had, keken elkaar angstig aan. Hij mompelde dat het geld in een brief was gestuurd en dat hij verder niets wist. Toen ik vroeg of hij graaf Dracula kende en iets over zijn kasteel kon vertellen, sloegen beiden een kruis, zeiden dat ze van niets wisten en zwegden verder. Het vertrek stond op het punt te beginnen, ik had geen tijd meer om anderen te vragen. Alles bleef raadselachtig en allerminst geruststellend.

Vlak voor ik wegging kwam de oude vrouw hysterisch naar mijn kamer. „Moet u echt weg? O, jonge heer, moet u echt weg?” Ze was zo opgewonden dat haar Duits door een andere taal werd vermengd die ik niet kende. Door veel vragen begreep ik haar toch. Toen ik zei dat ik onmiddellijk moest vertrekken voor belangrijke zaken, vroeg ze: „Weet u welke dag het is?” Ik antwoordde dat het 4 mei was. Ze schudde het hoofd. „O ja, dat weet ik wel, maar weet ú welke dag het is?” Ik zei van niet. Toen ging ze door: „Het is de vooravond van Sint-Joris. Weet u niet dat vannacht, als de klok twaalf slaat, al het kwaad in de wereld vrij spel heeft? Weet u waar u naartoe gaat en wat u tegemoet gaat?” Ze was zichtbaar radeloos. Ik probeerde haar te kalmeren, zonder succes. Ten slotte viel ze op haar knieën en smeekte me niet te gaan, of ten minste een dag of twee te wachten. Het klonk belachelijk, maar ik voelde me er niet prettig bij. Toch wachtte zaken op me die geen uitstel duldde. Ik hielp haar overeind en zei zo ernstig mogelijk dat ik haar dankbaar was, maar dat mijn plicht dringend was. Ze stond op, droogde haar ogen, haalde een kruisbeeld van haar hals en reikte het mij aan. Ik wist niet goed wat te doen; als Engels kerkelijk opgevoed beschouw ik zulke dingen als enigszins afgodisch, maar het leek ondankbaar het af te wijzen van een oude vrouw die het zo goed meende in haar angst. Ze zag mijn aarzeling, hing het kruisbeeld om mijn hals en zei: „Voor je moeders wil,” en verliet de kamer. Ik schrijf dit terwijl ik op de diligence wacht, die natuurlijk te laat is. Het kruisbeeld hangt nog om mijn hals. Of het nu komt door de angst van de oude vrouw, door de spookverhalen van deze streek of door het kruisbeeld zelf, ik voel me lang niet zo op mijn gemak als anders. Mocht dit dagboek Mina eerder bereiken dan ikzelf, laat het dan mijn groet zijn. Daar komt de koets!

5 mei. Het kasteel. – De grauwe ochtend is voorbij, de zon staat hoog boven de verre horizon, die getand lijkt door bomen of heuvels, zo ver weg dat groot en klein in elkaar overgaan. Ik ben niet slaperig en word pas gewekt als ik zelf wakker word, dus schrijf ik door tot de slaap komt. Er is veel vreemds te noteren. Opdat de lezer niet denkt dat ik in Bistriz te royaal gedineerd heb, noteer ik precies wat ik at: wat ze „roversteak” noemden

– stukjes spek, ui en rundvlees met rode peper aan stokjes boven het vuur geroosterd, op zijn Londens zoals kattenvoer. De wijn was Golden Mediasch, die een vreemde tinteling op de tong geeft, maar niet onaangenaam. Ik dronk er twee glazen van, meer niet.

Toen ik in de diligence stapte, zat de koetsier nog niet op de bok. Ik zag hem praten met de waardin. Ze spraken duidelijk over mij, want ze keken steeds mijn kant op. Enkele mensen die op het bankje voor de herbergdeur zaten – ze noemen het een „woordendrager” – kwamen luisteren en keken medelijdend naar mij. Ik hoorde vaak dezelfde vreemde woorden, want er stonden mensen van allerlei nationaliteiten. Ik pakte stilletjes mijn meertalig woordenboek en zocht ze op. Het waren geen opbeurende termen: „Ordog” – Satan, „pokol” – hel, „stregoica” – heks, „vrolok” en „vlkoslak” – beide betekenen weerwolf of vampier, het een Slowaaks, het ander Servisch. (N.B.: de graaf naar deze bijgeloven vragen.)

Bij het vertrek maakte de menigte rond de herbergdeur, die inmiddels flink gegroeid was, allemaal een kruisteken en richtte twee vingers naar mij. Met moeite kreeg ik een medepassagier zo ver dat hij uitlegde wat het betekende. Eerst wilde hij niet, maar toen hij hoorde dat ik Engelsman was, zei hij dat het een bezwering was tegen het boze oog. Dat was niet prettig, zo aan het begin van een reis naar een onbekende plaats en een onbekende man. Maar iedereen leek zo welwillend, zo bedroefd en meelevend dat ik erdoor geroerd was. Ik zal nooit het laatste beeld vergeten van de herbergplaats vol kleurige figuren die zich bekruisten rond de brede poort, met op de achtergrond oleander en sinaasappelbomen in groene kuipen. Toen knalde de koetsier met zijn grote zweep over zijn vier kleine paarden die naast elkaar liepen, en weg waren we.

Al spoedig vergat ik mijn spookachtige angsten door de schoonheid van het landschap. Had ik de talen van mijn medepassagiers verstaan, dan was dat misschien anders geweest. Voor ons lag een groen, glooiend land vol bossen, met hier en daar steile heuvels bekrond door bosjes bomen of boerderijen met de kale gevel naar de weg. Overal bloesem van appel, pruim, peer en kers; onder de bomen lag het gras bezaaid met gevallen blaadjes. De weg slingerde door deze groene heuvels van het „Mittel Land”, verdween in bochten of achter uitlopers van dennenbossen die als vlammen over de hellingen liepen. De weg was ruw, maar we vlogen er met koortsachtige haast overheen. Ik begreep toen nog niet waarom die haast, maar de koetsier wilde duidelijk geen tijd verliezen om de Borgopas te bereiken. Men had me verteld dat deze weg ’s zomers uitstekend is, maar nog niet hersteld na de winterse sneeuw. Anders dan andere Karpatenwegen, want oud gebruik wil dat ze niet te goed onderhouden worden. Vroeger lieten de hospodars ze expres slecht, opdat de Turken niet zouden denken dat men vreemde troepen wilde binnenhalen en de oorlog zouden bespoedigen, die toch altijd dreigde.

Achter de glooiende groene heuvels rezen machtige boshellingen op tot de hoge toppen van de Karpaten zelf. Rechts en links torenden ze boven ons uit. De middagzon viel er vol

op en bracht alle schitterende kleuren naar voren: diep blauw en paars in de schaduwen, groen en bruin waar gras en rots vermengd waren, en een eindeloze reeks getande rotsen en spitse pieken, tot ze in de verte verdwenen achter sneeuwtoppen die groots oprezen. Hier en daar gaapten diepe kloven, en toen de zon zakte zagen we af en toe het witte schuim van een waterval. Een medepassagier tikte me aan toen we om een heuvelbasis draaiden en een hoge, besneeuwde bergtop voor ons opdook. „Kijk! Isten szek!” – „Gods troon!” – en hij bekruste zich devoot.

We slingerden eindeloos verder, de zon zakte lager achter ons, de avondschatuwen kropen om ons heen. De besneeuwde top hield nog het laatste licht en gloeide zacht roze op. Hier en daar passeerden we Tsjechen en Slowaken in kleurige kledij, maar ik zag dat kropgezwollen veel voorkwamen. Langs de weg stonden veel kruisen; bij elk ervan bekrusten mijn reisgenoten zich. Soms knielde een boer of boerin voor een kapelletje, zo verdiept in gebed dat ze ons niet hoorden naderen. Veel was nieuw voor mij: hooiruiten in bomen, prachtige groepen treurberken met witte stammen die als zilver glansden door het tere groen. Af en toe een boerenkar met lange, slangachtige disselboom, geschikt voor het hobbelige pad, vol thuiskerende boeren in witte of gekleurde schapenvachten, de Slowaken met hun lange staven met bijl als lans gedragen. Toen de avond viel werd het koud; de schemering hulde de eiken, beuken en dennen in een donkere nevel, hoewel in de diepe dalen tussen de bergsporen de donkere sparren nog afstaken tegen laatliggende sneeuw. Soms leek het alsof het bos in het duister op ons neerdaalde; grote grijze massa's tussen de bomen gaven een spookachtig, plechtig effect dat aansloot bij de grimmige gedachten die de zonsondergang eerder had opgeroepen, met haar vreemde licht op de spookwolken die hier eindeloos door de dalen schijnen te zweven. Op de steilste hellingen moesten de paarden ondanks de haast van de koetsier stapvoets gaan. Ik wilde uitstappen en lopen, zoals thuis, maar de koetsier wilde er niets van horen. „Nee, nee,” zei hij, „hier niet lopen; de honden zijn te fel.” En toen, met wat voor grimmige grap moest doorgaan – hij keek rond of de anderen zouden glimlachen –: „U krijgt misschien nog genoeg van zulke dingen voor u gaat slapen.” De enige stop die hij maakte was even om zijn lantaarns aan te steken.

Toen het donker werd, ontstond er onrust onder de passagiers. Ze spraken de koetsier na elkaar aan, alsof ze hem tot nog grotere spoed aanspoorden. Hij ranselde de paarden meedogenloos en joeg ze met wilde kreten op. Door het duister zag ik voor ons een grijze lichtvlek, alsof er een kloof in de bergen was. De opwinding groeide; de diligence schommelde en helde als een schip op woelige zee. Ik moest me stevig vastklemmen. De weg werd vlakker en we vlogen vooruit. De bergen kwamen dichterbij en leken op ons neer te kijken; we reden de Borgopas in. Een voor een boden passagiers mij geschenken aan, met een ernst die geen weigering duldde. Ze waren zonderling en gevarieerd, maar elk werd gegeven met oprechte goedheid, een vriendelijk woord, een zegen en die mengeling van angstige gebaren die ik al bij de herberg had gezien: kruisteken en afweer tegen het boze oog. De koetsier boog voorover, de passagiers hingen over de rand en tuurden in het

donker. Iets spannends werd verwacht of gebeurde, maar niemand gaf uitleg, hoe ik ook vroeg. De spanning hield aan tot de pas zich naar het oosten opende. Donkere wolken paktten zich samen, de lucht voelde zwaar van onweer. Het leek alsof de bergketen twee atmosferen scheidde en wij nu in de donderende waren beland. Ik speurde zelf naar de koets die mij naar de graaf zou brengen. Elk ogenblik verwachtte ik lantaarns te zien, maar alles bleef donker. Alleen het flakkerende licht van onze eigen lantaarns, waarin de stoom van de bezwete paarden als een witte wolk opsteeg. De zandweg lag wit voor ons, maar zonder spoor van een voertuig. De passagiers zuchtten opgelucht, wat mijn eigen teleurstelling leek te bespotten. Ik overwoog wat nu te doen, toen de koetsier op zijn horloge keek en iets zei dat ik nauwelijks verstond, zo zacht en laag. Ik meende: „Een uur vroeger dan verwacht.” Tegen mij zei hij in gebrekkig Duits: „Geen koets hier. De heer wordt toch niet verwacht. Hij rijdt nu door naar Boekowina en komt morgen terug, of liever overmorgen.” Terwijl hij sprak begonnen de paarden te hinniken, te snuiven en wild te steigeren; de koetsier moest ze met moeite in bedwang houden. Toen, onder een koor van kreten en kruistekens, kwam een calèche met vier paarden achter ons aan, haalde ons in en stopte naast ons. In het schijnsel van onze lantaarns zag ik dat de paarden gitzwart en prachtig waren. Ze werden bestuurd door een lange man met een lange bruine baard en een grote zwarte hoed die zijn gezicht verborg. Alleen het schitteren van zeer heldere ogen, rood in het lamplicht, was zichtbaar toen hij zich naar ons keerde. Tegen de koetsier zei hij: „Je bent vroeg vanavond, vriend.” De man stamelde: „De Engelse heer had haast.” De vreemdeling antwoordde: „Daarom wilde je hem zeker naar Boekowina laten doorrijden. Je bedriegt mij niet, vriend; ik weet te veel en mijn paarden zijn snel.” Hij glimlachte; het lamplicht viel op een harde mond met rode lippen en scherpe, ivoeren tanden. Een passagier fluisterde een regel uit Bürgers „Lenore”: „Denn die Todten reiten schnell” – „Want de doden rijden snel.” De vreemde koetsier had het kennelijk gehoord, want hij keek op met een glanzende glimlach. De passagier wendde zijn gezicht af en maakte het teken met twee vingers. „Geef me de bagage van de heer,” zei de koetsier. Mijn koffers werden met grote bereidwilligheid overgeladen. Ik stapte uit de diligence; de calèche stond er vlak naast. De koetsier hielp me met een hand die mijn arm als in een stalen greep nam; zijn kracht was ontzagwekkend. Zonder een woord schudde hij de teugels, de paarden keerden en we schoten de duisternis van de pas in. Terugkijkend zag ik in het lamplicht de stoom van de diligencepaarden en daartegen de gestalten van mijn vroegere reisgenoten die zich bekruiden. Toen knalde de zweep, de koetsier riep zijn paarden toe en ze verdwenen naar Boekowina. Een vreemde koude en eenzaamheid overvielen me. Maar een mantel werd om mijn schouders geslagen, een deken over mijn knieën gelegd, en de koetsier zei in uitstekend Duits: „De nacht is koud, mijnheer, en mijn meester de graaf droeg mij op goed voor u te zorgen. Onder de bank vindt u een fles slivovitsj, de pruimenbrandewijn van hier, mocht u die nodig hebben.” Ik dronk niet, maar het was een geruststelling dat hij er was. Ik voelde me vreemd en nogal bang. Had er een alternatief geweest, dan had ik dat gekozen in plaats van deze nachtelijke rit in het onbekende. De calèche reed hard rechtuit, sloeg

toen volledig om en volgde een andere rechte weg. Het leek alsof we steeds dezelfde grond overstaken; ik lette op een opvallend punt en zag dat het zo was. Ik had de koetsier graag gevraagd wat dat betekende, maar durfde niet; elk protest zou toch niets uithalen als er opzet in het spel was. Later, nieuwsgierig naar het uur, streek ik een lucifer af en keek op mijn horloge: enkele minuten voor middernacht. Dat schokte me; het algemene bijgeloof rond middernacht werd versterkt door mijn recente ervaringen. Ik wachtte met een akelig voor gevoel.

Toen begon ergens ver weg een hond te huilen op een boerderij – een lang, smartelijk gehuil van angst. Andere honden vielen in, tot een wild gehuil door de pas droeg, alsof het uit het hele land kwam. Bij het eerste gehuil rukten de paarden aan de teugels, maar de koetsier sprak ze kalmerend toe en ze bedaarden, al beefden en zweetten ze nog na. Verderop klonk luider en scherper gehuil van wolven uit de bergen aan weerszijden. Het trof paarden en mij hetzelfde; ik wilde uit de calèche springen en vluchten, terwijl zij steigerden en de koetsier al zijn kracht nodig had om ze in toom te houden. Na een paar minuten wendden mijn oren aan het geluid en werden de paarden rustiger. De koetsier stapte af, streelde ze, fluisterde iets in hun oren zoals paardentemmers doen, en ze werden weer handelbaar, al beefden ze nog. Hij klom weer op de bok, schudde de teugels en we reden in volle vaart verder. Ditmaal, na de pas ver voorbij te zijn, sloeg hij een smalle weg in die scherp rechtsaf ging.

Spoedig sloten bomen ons in; op plaatsen vormden ze een tunnel boven de weg. Grote, dreigende rotsen bewaakten ons aan beide kanten. Hoewel beschut, hoorden we de wind opsteken; hij kreunde en floot door de rotsen, takken sloegen tegen elkaar. Het werd kouder en kouder, fijne poedersneeuw begon te vallen tot alles wit werd. De wind droeg nog het gehuil van honden mee, maar vager. Het geblaf van wolven kwam dichterbij, alsof ze ons van alle kanten insloten. Ik werd doodsbang, de paarden ook. De koetsier bleef onverstoort; hij keek links en rechts, maar ik zag niets in het donker.

Opeens, links van ons, flakkerde een zwak blauw vlammetje. De koetsier zag het tegelijk; hij hield de paarden in, sprong op de grond en verdween in het duister. Ik wist niet wat te doen, temeer daar het wolvengehuil naderde. Maar terwijl ik wachtte, verscheen hij weer, klom zwiggend op de bok en we reden verder. Ik moet ingedommeld zijn en ervan gedroomd hebben, want het leek eindeloos herhaald te worden; nu, terugdenkend, is het als een vreselijke nachtmerrie. Een keer brandde het vlammetje zo dicht bij de weg dat ik in het donker de bewegingen van de koetsier kon volgen. Hij liep snel naar de plaats, verzamelde stenen en stapelde ze op een bepaalde manier op. Eén keer ontstond een vreemd gezichtsbedrog: toen hij tussen mij en het vlammetje stond, hield hij het niet tegen; ik zag het spookachtige geflakker nog steeds. Het verschrikte me, maar het duurde kort en ik schreef het toe aan mijn gespannen ogen. Daarna waren er een tijd geen blauwe vlammen

meer en we snelden door het duister, met het wolvengehuil om ons heen, alsof ze in een bewegende kring volgden.

Ten slotte liep de koetsier verder van de weg af dan tevoren. Tijdens zijn afwezigheid begonnen de paarden erger te trillen, te snuiven en te schreeuwen van angst. Ik zag geen oorzaak – het wolvengehuil was opgehouden – maar juist toen voer de maan door de zwarte wolken achter een getande, beboste rots en bij haar licht zag ik een kring van wolven om ons heen: witte tanden, rood hangende tongen, lange pezige lijven en ruige vacht. Ze waren honderd keer gruwelijker in hun grimmige stilte dan toen ze huilden. Een verlamme angst greep me aan. Pas als je oog in oog staat met zulk gruwelijks begrijp je wat het betekent.

Opeens begonnen de wolven te huilen, alsof het maanlicht hen prikkelde. De paarden sprongen en steigerden, keken radeloos rond met rollende ogen; maar de levende kring van verschrikking sloot hen in en ze moesten blijven. Ik riep de koetsier, want het leek me dat onze enige kans lag in een uitbraakpoging om hem te helpen naderen. Ik schreeuwde en sloeg tegen de calèche om de wolven aan één kant te verjagen. Hoe hij er kwam weet ik niet, maar ik hoorde zijn stem in bevelende toon en zag hem op de weg staan. Hij maaide met zijn lange armen alsof hij een onzichtbare hinderpaal wegveegde, en de wolven deinsden terug, verder en verder. Toen schoof een zware wolk voor de maan en waren we weer in duister.

Toen ik weer kon zien, klom de koetsier in de calèche en waren de wolven verdwenen. Alles was zo vreemd en onheilspellend dat een diepe angst me greep; ik durfde niet te spreken of te bewegen. De tijd leek eindeloos terwijl we verder reden, nu bijna in volslagen duisternis omdat wolken de maan bedekten. We klommen gestadig, met af en toe een korte daling, maar hoofdzakelijk omhoog. Opeens merkte ik dat de koetsier de paarden inhiel op de binnenplaats van een enorm vervallen kasteel, waarvan de hoge zwarte vensters geen licht uitstraalden en waarvan de gekanteelde muren een getande lijn vormden tegen de maanverlichte hemel.

HOOFDSTUK II

DAGBOEK VAN JONATHAN HARKER – vervolg

5 mei. – Ik moet in slaap zijn gevallen, want als ik goed wakker was geweest, had ik zo'n opmerkelijke plek beslist zien naderen. In het schemerdonker leek de binnenplaats groot, en omdat er meerdere donkere gangen onder ronde bogen vandaan kwamen, kwam hij misschien nog ruimer over dan hij was. Bij daglicht heb ik hem nog niet gezien.

Toen de calèche stilhield, sprong de koetsier van de bok en reikte me de hand om me te helpen afstappen. Opnieuw viel me zijn enorme kracht op. Zijn hand voelde als een stalen klem die de mijne had kunnen verbrijzelen als hij dat wilde. Hij tilde mijn bagage uit de wagen en zette die naast me op de grond, vlak bij een grote deur, oud en beslagen met zware ijzeren nagels, ingebed in een uitstekend stenen portaal. Zelfs in het zwakke licht zag ik dat het steen rijk was bewerkt, maar dat tijd en weer de versieringen hadden aangetast. Terwijl ik daar stond, klom de koetsier weer op de bok, schudde de teugels; de paarden liepen aan en wagen en al verdwenen ze in een van de donkere openingen.

Ik bleef roerloos staan, want ik wist niet wat te doen. Er was geen bel of klopper te bekennen; door deze dreigende muren en donkere raamopeningen zou mijn stem nauwelijks doordringen. De wacht leek eindeloos, en twijfels en angsten stapelden zich op. Naar wat voor plek was ik gekomen, en bij wat voor mensen? Welk grimmig avontuur was ik begonnen? Hoorde zoiets bij het leven van een advocatenklerk die naar het buitenland werd gestuurd om een Londense aankoop toe te lichten aan een vreemdeling? Advocatenklerk! Mina zou dat niet leuk vinden. Advocaat – want vlak voor mijn vertrek uit Londen hoorde ik dat ik voor mijn examen was geslaagd; ik ben nu volleerd advocaat! Ik wreef in mijn ogen en kneep mezelf om te voelen of ik wakker was. Alles leek een akelige nachtmerrie, en ik verwachtte elk moment wakker te worden thuis, met de dageraad die door de ramen naar binnen kroop, zoals wel eens na een dag hard werken. Maar mijn huid reageerde op het knijpen, mijn ogen lieten zich niet bedriegen. Ik was wakker en in de Karpaten. Ik kon niets anders doen dan geduld hebben en de ochtend afwachten.

Juist toen ik dat dacht, hoorde ik zware stappen achter de grote deur naderen en zag ik door de kieren licht dichterbij komen. Kettingen rammelden, zware grendels werden teruggeschoven. Een sleutel draaide met het schurende geluid van lang niet gebruikt zijn, en de deur zwaaide open.

Binnen stond een lange oude man, gladgeschoren op een lange witte snor na, en gekleed in zwart van top tot teen, zonder een vleugje kleur. In zijn hand hield hij een antieke zilveren lamp waarin de vlam zonder kap of glas brandde en lange, trillende schaduwen wierp in de tocht van de open deur. Met een hoffelijk gebaar van zijn rechterhand noodde hij me binnen en zei in uitstekend Engels, maar met een vreemde tongval:

„Welkom in mijn huis! Kom vrijelijk binnen, uit vrije wil!” Hij maakte geen beweging om me tegemoet te komen, maar stond als een beeld, alsof zijn welkomstgebaar hem had versteend. Zodra ik echter over de drempel stapte, kwam hij impulsief naar voren, greep mijn hand met een kracht die me deed ineenkrimpen, en dat niet alleen omdat zijn hand koud was als ijs – eerder de hand van een dode dan van een levende. Opnieuw zei hij:

„Welkom in mijn huis. Kom vrijelijk. Ga in vrede; en laat iets achter van het geluk dat u meebrengt!” De kracht van zijn greep herinnerde me zo aan die van de koetsier, wiens gezicht ik niet had gezien, dat ik even dacht met dezelfde persoon te spreken. Om zeker te zijn vroeg ik:

„Graaf Dracula?” Hij boog hoffelijk en antwoordde:

„Ik ben Dracula; en ik heet u welkom, meneer Harker, in mijn huis. Kom binnen; de nachtlucht is koud, en u zult wel willen eten en rusten.” Terwijl hij sprak zette hij de lamp in een houder aan de muur, stapte naar buiten en pakte mijn bagage; voor ik hem kon tegenhouden had hij alles al naar binnen gedragen. Ik protesteerde, maar hij stond erop:

„Nee, meneer, u bent mijn gast. Het is laat, en mijn mensen zijn niet beschikbaar. Laat mij voor uw gemak zorgen.” Hij droeg mijn koffers door een gang, daarna een grote wenteltrap op en weer een lange gang door, waar onze stappen zwaar weerklonken op de stenen vloer. Aan het eind opende hij een zware deur, en ik was blij binnen een helder verlichte kamer te zien met een gedekte tafel voor het avondmaal en een groot vuur van verse blokken dat knetterde in de haard.

De graaf zette mijn bagage neer, sloot de deur, stak de kamer over en opende een andere deur naar een kleine achthoekige ruimte met één lamp en kennelijk geen raam. Hij ging me voor, opende nog een deur en wenkte me binnen te gaan. Het was een hartverwarmend gezicht: een ruime slaapkamer, goed verlicht en verwarmd door weer een vers opgestookt houtvuur dat hol door de brede schoorsteen bulderde. De graaf zette mijn koffers neer en trok zich terug met de woorden, voor hij de deur sloot:

„Na uw reis zult u zich wel willen opfrissen. Ik hoop dat u alles vindt wat u nodig heeft. Als u klaar bent, komt u in de andere kamer; daar staat uw avondmaal klaar.” Het licht, de warmte en de hoffelijke ontvangst van de graaf verdreven al mijn twijfels en angsten. Ik voelde me weer mezelf en merkte dat ik uitgehongerd was. Na een snelle wasbeurt ging ik naar de andere kamer. Het avondmaal stond al klaar. Mijn gastheer stond bij de grote haard, leunend tegen het steen, en gebaarde gracieus naar de tafel.

„Ga toch zitten en eet naar hartelust. Neemt u mij niet kwalijk dat ik niet met u meedoe; ik heb al gegeten en gebruik ’s avonds niets.”

Ik reikte hem de verzegelde brief aan die meneer Hawkins me had meegegeven. Hij opende hem, las hem ernstig en gaf hem toen met een charmante glimlach aan mij om te lezen. Eén passage gaf me een blijde schok.

„Het spijt me zeer dat een aanval van jicht, waaraan ik chronisch lijd, mij voorlopig elk reizen volkomen onmogelijk maakt; maar ik ben verheugd te kunnen melden dat ik een geschikte vervanger stuur, in wie ik het volste vertrouwen heb. Hij is een jonge man, vol energie en talent op zijn eigen manier, en zeer trouw van aard. Hij is discreet en zwijgzaam, en bij mij opgegroeid tot man. Hij staat tijdens zijn verblijf geheel tot uw beschikking en zal uw instructies in alles opvolgen.”

De graaf kwam naar voren, lichtte de deksel van een schotel en ik begon meteen aan een uitstekende gebraden kip. Met kaas, salade en een fles oude Tokay – ik dronk twee glazen – vormde dat mijn avondmaal. Terwijl ik at stelde de graaf me veel vragen over mijn reis, en beetje bij beetje vertelde ik hem alles wat ik had meegemaakt.

Toen ik klaar was, trok ik op zijn verzoek een stoel bij het vuur en stak een sigaar op die hij me aanbood, terwijl hij zich verontschuldigde dat hij niet rookte. Nu kon ik hem goed bekijken en zijn gezicht trof me sterk.

Het was een krachtig, zeer markant gezicht: een arendsneus met hoge brug en eigenaardig gewelfde neusgaten; een hoog gewelfd voorhoofd, met schaars haar bij de slapen maar weelderig elders. De wenkbrauwen waren zwaar, bijna samenvloeiend boven de neus, met borstelige haren die krulden van overvloed. De mond, voor zover zichtbaar onder de zware snor, was vast en nogal wreed, met opvallend scherpe witte tanden die over de lippen staken, die een verbazende roodheid vertoonden voor iemand van zijn leeftijd. De oren waren bleek en bovenaan spits; de kin breed en sterk, de wangen stevig maar mager. Alles bijeen gaf het een buitengewone bleekheid.

Tot dan toe had ik alleen de ruggen van zijn handen gezien in het vuurlicht; ze leken wit en fijn. Maar nu ik ze van dichtbij zag, vielen me de grove vorm op – breed, met plumpe vingers. Vreemd genoeg groeide er haar in het midden van de palm. De nagels waren lang en fijn, scherp toegespitst. Toen de graaf over me heen boog en zijn handen me raakten, kon ik een huivering niet onderdrukken. Misschien kwam het door zijn adem, maar een golf van misselijkheid overviel me die ik niet kon verbergen. De graaf merkte het kennelijk, want hij trok zich terug en ging weer aan zijn kant van de haard zitten met een grimmige glimlach die zijn vooruitstekende tanden nog meer blootlegde. We zwegen een tijd; toen ik naar het raam keek, zag ik de eerste schemer van de naderende dageraad. Alles leek in een vreemde stilte gehuld; maar terwijl ik luisterde, hoorde ik vanuit het dal beneden het huilen van vele wolven. De ogen van de graaf glansden en hij zei:

„Luister naar ze – de kinderen van de nacht. Wat een muziek maken ze!” Hij zag waarschijnlijk iets in mijn gezicht dat hem vreemd was, want hij voegde eraan toe:

„Ach, meneer, u stedelingen kunt de gevoelens van de jager niet delen.” Hij stond op en zei:

„Maar u bent moe. Uw slaapkamer staat klaar, en morgen slaapt u zo lang als u wilt. Ik ben weg tot de middag; slaap dus goed en droom goed!” Met een hoffelijke buiging opende hij zelf de deur naar de achthoekige kamer, en ik ging mijn slaapkamer binnen...

Ik dobber in een zee van wonderen. Ik twijfel; ik vrees; ik denk vreemde dingen die ik nauwelijks aan mezelf durf toegeven. God behoeft me, al was het maar omwille van wie mij dierbaar zijn!

7 mei. – Het is weer vroeg in de ochtend, maar ik heb gerust en de afgelopen dag genoten. Ik sliep tot laat, werd vanzelf wakker, kleepte me en ging naar de kamer waar we hadden gegeten. Daar stond een koud ontbijt klaar, met koffie die warm werd gehouden op de haard. Op tafel lag een kaartje:

„Ik moet een tijd weg zijn. Wacht niet op mij. – D.” Ik at met smaak. Toen ik klaar was, zocht ik naar een bel om de bedienden te laten weten dat ik klaar was; maar er was geen. Het huis kent vreemde gebreken, ondanks de duidelijke rijkdom om me heen. Het servies is van goud, zo mooi bewerkt dat het een fortuin waard moet zijn. De gordijnen, de bekleding van stoelen en sofa's, de bedgordijnen zijn van de kostbaarste stoffen, eeuwen oud maar in perfecte staat. Ik zag zulke dingen in Hampton Court, maar daar waren ze versleten en aangevreten. Toch is er in geen enkele kamer een spiegel. Zelfs op mijn tafel geen toilettafelspiegel; ik moest mijn scheerspiegeltje uit mijn tas halen om me te kunnen scheren en kammen. Ik heb nog geen bediende gezien of een geluid gehoord in het kasteel, behalve het huilen van wolven. Een tijd na mijn maaltijd – ik weet niet of ik het ontbijt of avondeten moet noemen, want het was tussen vijf en zes – zocht ik iets om te lezen, want ik wilde niet rondlopen zonder toestemming van de graaf. In de kamer was niets: geen boek, geen krant, geen schrijfgerei. Ik opende een andere deur en vond een soort bibliotheek. De deur tegenover de mijne probeerde ik, maar die zat op slot.

In de bibliotheek vond ik tot mijn vreugde een groot aantal Engelse boeken, hele planken vol, en ingebonden jaargangen van tijdschriften en kranten. Op een tafel in het midden lagen Engelse tijdschriften en kranten, хоть niet heel recent. De boeken waren van allerlei soort – geschiedenis, aardrijkskunde, politiek, economie, plantkunde, geologie, recht – allemaal over Engeland en het Engelse leven, gewoonten en manieren. Er waren zelfs naslagwerken als de London Directory, de „Red” en „Blue” books, Whitaker's Almanac, de leger- en marinelijsten, en – het deed me goed het te zien – de Law List. Terwijl ik de boeken bekeek, ging de deur open en kwam de graaf binnen. Hij groette me hartelijk en hoopte dat ik goed had geslapen. Toen zei hij:

„Ik ben blij dat u hier bent binnengekomen, want er is veel dat u zal interesseren. Deze metgezellen” – hij legde zijn hand op een paar boeken – „zijn goede vrienden voor me

geweest, en sinds ik het plan heb naar Londen te gaan, hebben ze me vele uren plezier geschonken. Door hen ken ik uw grote Engeland; en haar kennen is haar liefhebben. Ik verlang ernaar door de drukke straten van uw machtige Londen te lopen, midden in de werveling van de mensheid, deel te hebben aan haar leven, haar verandering, haar dood, en alles wat haar maakt tot wat ze is. Maar helaas! Tot nu toe ken ik uw taal alleen uit boeken. Op u, mijn vriend, stel ik mijn hoop dat ik haar leer spreken.”

„Maar graaf,” zei ik, „u kent en spreekt Engels uitstekend!” Hij boog ernstig.

„Dank u, mijn vriend, voor uw al te vleiende oordeel, maar ik vrees dat ik nog maar een klein eind op weg ben. Weliswaar ken ik de grammatica en de woorden, maar ik weet nog niet hoe ik ze moet uitspreken.”

„Zeker wel,” zei ik, „u spreekt uitstekend.”

„Nee,” antwoordde hij. „Ik weet dat als ik in uw Londen zou lopen en spreken, iedereen me meteen als vreemdeling zou herkennen. Dat is niet genoeg voor mij. Hier ben ik edelman; ik ben boyar; het gewone volk kent me en ik ben meester. Maar een vreemdeling in een vreemd land is niemand; men kent hem niet – en niet kennen is niet om geven. Ik ben tevreden als ik net als de anderen ben, zodat niemand stilstaat als hij me ziet, of zijn woorden onderbreekt als hij mijn stem hoort: ‘Ha, een vreemdeling!’ Ik ben zo lang meester geweest dat ik meester wil blijven – of tenminste dat niemand meester over mij is. U komt niet alleen als vertegenwoordiger van mijn vriend Peter Hawkins uit Exeter om me alles te vertellen over mijn nieuwe bezit in Londen. U blijft, hoop ik, een tijd bij mij, zodat ik door ons gesprek de Engelse intonatie leer; en ik zou willen dat u me verbetert, zelfs bij de kleinste fout in mijn spreken. Het spijt me dat ik vandaag zo lang weg moest; maar u vergeeft wel iemand die zoveel gewichtige zaken te regelen heeft.” Natuurlijk zei ik dat ik graag wilde helpen en vroeg of ik altijd in deze kamer mocht komen. Hij antwoordde: „Ja, zeker,” en voegde eraan toe:

„U mag overal in het kasteel gaan, behalve waar deuren op slot zijn, en daar wilt u natuurlijk niet heen. Er is een reden waarom alles is zoals het is, en als u met mijn ogen keek en met mijn kennis wist, zou u het misschien beter begrijpen.” Ik zei dat ik daar zeker van was, en hij ging door:

„We zijn in Transsylvanië; en Transsylvanië is niet Engeland. Onze manieren zijn niet de uwe, en u zult veel vreemde dingen tegenkomen. Ja, uit wat u me al over uw ervaringen vertelde, weet u iets van wat voor vreemde dingen er kunnen zijn.”

Dat leidde tot een lang gesprek; omdat hij duidelijk zin had om te praten, al was het maar om het praten, stelde ik hem veel vragen over wat ik al had meegemaakt of opgemerkt. Soms week hij uit, of deed alsof hij me niet begreep; maar meestal antwoordde hij openhartig. Na een tijd, toen ik wat vrijmoediger werd, vroeg ik naar sommige vreemde

dingen van de vorige nacht, bijvoorbeeld waarom de koetsier naar de plaatsen ging waar hij blauwe vlammen had gezien. Hij legde uit dat men hier gelooft dat op een bepaalde nacht van het jaar – gisteravond dus, wanneer alle boze geesten vrij spel hebben – boven elke plek waar schat verborgen ligt een blauwe vlam brandt. „Dat er schat verborgen is in het gebied waar u gisteravond doorheen kwam, is vrijwel zeker; het is eeuwenlang betwist gebied van Walachen, Saksen en Turken. Nauwelijks een handbreed grond hier die niet doordrenkt is met bloed van patriotten of indringers. In vroeger tijden waren het roerige jaren, toen Oostenrijkers en Hongaren in horden kwamen en de patriotten – mannen, vrouwen, ouden en kinderen – hen opwachtten op de rotsen boven de passen om lawines op hen te laten neerkomen. Als de indringer zegevierde, vond hij weinig, want alles van waarde was in de vriendelijke bodem geborgen.”

„Maar hoe,” vroeg ik, „kan zoiets zo lang onontdekt blijven, als er een duidelijk teken is voor wie de moeite neemt te kijken?” De graaf glimlachte; zijn lippen trokken terug over het tandvlees en de lange, scherpe hoektanden kwamen vreemd tevoorschijn. Hij antwoordde:

„Omdat de boer hier in zijn hart laf en dom is! Die vlammen verschijnen maar één nacht; en in die nacht gaat niemand hier, als hij het kan helpen, zijn huis uit. En meneer, zelfs als hij het deed, zou hij niet weten wat te doen. Zelfs de boer die u noemde, die de plaats van de vlam markeerde, zou overdag niet weten waar hij moest zoeken. Ik durf te wedden dat zelfs u die plaatsen niet terug zou vinden.”

„Daar heeft u gelijk in,” zei ik. „Ik weet net zo weinig als een dode waar ik moet zoeken.” Toen spraken we over andere dingen.

„Kom,” zei hij ten slotte, „vertel me over Londen en over het huis dat u voor mij hebt gevonden.” Met excuses voor mijn nalatigheid ging ik naar mijn kamer om de papieren uit mijn tas te halen. Terwijl ik ze ordende, hoorde ik in de naastgelegen kamer porselein en zilver rinkelen; toen ik erdoor liep, zag ik dat de tafel was afgeruimd en de lamp aangestoken, want het was inmiddels donker. Ook in de bibliotheek brandden lampen, en ik vond de graaf op de sofa liggen met, van alle dingen, een Engelse Bradshaw's Guide. Toen ik binnenkwam, ruimde hij boeken en papieren van de tafel; samen bekeken we plannen, aktes en cijfers van allerlei soort. Hij interesseerde zich voor alles en stelde me talloze vragen over de plek en de omgeving. Hij had duidelijk alles bestudeerd wat hij over de buurt had kunnen vinden, want uiteindelijk wist hij veel meer dan ik. Toen ik dat opmerkte, antwoordde hij:

„Welnu, mijn vriend, is het niet nodig dat ik dat doe? Als ik daarheen ga, ben ik helemaal alleen, en mijn vriend Harker Jonathan – neem me niet kwalijk, ik val terug in de gewoonte van mijn land om de familienaam eerst te noemen – mijn vriend Jonathan Harker zal niet naast me zijn om me te verbeteren en te helpen. Hij zal in Exeter zijn, mijlenver weg,

waarschijnlijk bezig met juridische papieren samen met mijn andere vriend, Peter Hawkins. Zo is het!”

We behandelden de aankoop van het landgoed in Purfleet grondig. Toen ik hem de feiten had verteld en zijn handtekening op de nodige papieren had, en een brief aan meneer Hawkins had geschreven om mee te sturen, vroeg hij hoe ik zo’n geschikte plek had gevonden. Ik las hem de aantekeningen voor die ik toen had gemaakt en die ik hier noteer:

„In Purfleet, aan een zijweg, vond ik precies zo’n plek als gewent leek, met een vervallen bord dat het te koop was. Het is omgeven door een hoge muur van oude bouw, uit zware stenen, al jaren niet hersteld. De gesloten poorten zijn van zwaar oud eiken en ijzer, helemaal verroest.

Het landgoed heet Carfax, ongetwijfeld een verbastering van het oude Quatre Face, want het huis heeft vier zijden, overeenkomstig de windstreken. Het omvat zo’n twintig acre, geheel omsloten door de genoemde stenen muur. Er staan veel bomen die het op plaatsen somber maken, en er is een diepe, donker ogende vijver of klein meer, kennelijk gevoed door bronnen, want het water is helder en stroomt weg in een behoorlijke beek. Het huis is zeer groot en van allerlei perioden, tot middeleeuws toe, want een deel is van ongelooflijk dik steen met slechts enkele hoge ramen, zwaar getralied met ijzer. Het lijkt op een donjon en ligt vlak bij een oude kapel of kerk. Ik kon er niet in, want ik had geen sleutel van de deur die er vanuit het huis naartoe leidt, maar ik heb er met mijn kodak foto’s van genomen vanuit verschillende punten. Het huis is aangebouwd, maar op een slordige manier, en ik kan alleen raden naar de oppervlakte, die groot moet zijn. Er staan weinig huizen in de buurt, één ervan is een zeer groot huis dat onlangs is uitgebreid tot een particulier gesticht voor krankzinnigen. Het is echter niet zichtbaar vanaf het terrein.” Toen ik klaar was, zei hij:

„Ik ben blij dat het oud en groot is. Ikzelf kom uit een oude familie, en in een nieuw huis wonen zou me doden. Een huis wordt niet in één dag bewoonbaar; en hoeveel dagen maken tenslotte een eeuw? Ik ben ook blij dat er een kapel uit oude tijden is. Wij Transsylvaanse edelen houden er niet van te denken dat onze botten tussen het gewone volk zouden liggen. Ik zoek geen vrolijkheid of vermaak, geen zonnige genoegens van veel licht en sprankelend water die jongeren bekoren. Ik ben niet meer jong; en mijn hart, na jaren van rouw om de doden, is niet gestemd op vreugde. Bovendien zijn de muren van mijn kasteel gebroken; de schaduwen zijn talrijk, en de wind blaast koud door de geschonden kantelen en vensters. Ik houd van schaduw en duisternis, en wil alleen zijn met mijn gedachten wanneer ik kan.” Op de een of andere manier klopten zijn woorden niet met zijn blik, of misschien maakte zijn gelaat zijn glimlach boosaardig en somber.

Even later verontschuldigde hij zich en liet me alleen om mijn papieren te ordenen. Hij bleef een tijd weg, en ik begon rond te kijken in de boeken. Een atlas lag open bij Engeland,

alsof die kaart vaak werd geraadpleegd. Ik zag kleine kringetjes gemarkeerd; bij nadere beschouwing bleek één ervan bij Londen aan de oostkant, duidelijk bij zijn nieuwe landgoed; de andere twee bij Exeter en Whitby aan de kust van Yorkshire.

Het duurde nog een goed uur voor de graaf terugkwam. „Aha!” zei hij, „nog steeds aan de boeken? Goed zo! Maar u moet niet altijd werken. Kom; men zegt me dat uw avondmaal klaar is.” Hij nam mijn arm, en we gingen naar de naastgelegen kamer, waar een uitstekend maal op tafel stond. De graaf verontschuldigde zich opnieuw, omdat hij buiten had gegeten. Maar hij zat bij me zoals de vorige avond en praatte terwijl ik at. Na het eten rookte ik, en de graaf bleef bij me, pratend en vragen stellend over elk mogelijk onderwerp, uur na uur. Ik voelde dat het heel laat werd, maar zei niets, want ik wilde mijn gastheer in alles ter wille zijn. Ik was niet slaperig – de lange slaap van gisteren had me versterkt – maar ik voelde de koude die komt bij het aanbreken van de dag, als een kentering van het getij. Men zegt dat stervenden vaak heengaan bij het aanbreken van de dag of bij het keren van het getij; wie moe en aan zijn post gebonden die verandering in de lucht heeft gevoeld, kan het geloven. Opeens klonk een hanengekraai met onnatuurlijke scherpte door de heldere ochtendlucht; graaf Dracula sprong op en zei:

„Daar is de ochtend alweer! Wat onvergeeflijk dat ik u zo lang op laat blijven. U moet uw gesprek over mijn lieve nieuwe land Engeland minder boeiend maken, zodat ik de tijd niet vergeet,” en met een hoffelijke buiging verliet hij me snel.

Ik ging naar mijn kamer en trok de gordijnen dicht, maar er was weinig te zien; mijn raam keek uit op de binnenplaats, alleen de warme grijsheid van de opkomende hemel. Ik deed de gordijnen weer dicht en heb deze dag opgeschreven.

8 mei. – Terwijl ik in dit boek schreef, begon ik te vrezen dat ik te breedsprakig werd; maar nu ben ik blij dat ik vanaf het begin uitvoerig ben geweest, want er is iets zo vreemds aan deze plek en alles hier dat ik me niet anders dan onrustig kan voelen. Was ik er maar veilig weg, of was ik nooit gekomen. Misschien begint dit vreemde nachtelijke bestaan me aan te tasten; was dat maar alles! Als er maar iemand was om mee te praten, kon ik het verdragen, maar er is niemand. Ik heb alleen de graaf om mee te spreken, en hij – ! Ik vrees dat ik de enige levende ziel hier ben. Laat ik zo nuchter mogelijk blijven bij de feiten; dat helpt me vol te houden, en mijn verbeelding mag niet met me op de loop gaan. Als dat gebeurt, ben ik verloren. Laat ik meteen zeggen hoe de zaken ervoor staan – of lijken.

Ik sliep maar een paar uur toen ik naar bed ging, en omdat ik voelde dat ik niet meer kon slapen, stond ik op. Ik had mijn scheerspiegeltje bij het raam gehangen en begon me te scheren. Opeens voelde ik een hand op mijn schouder en hoorde de graaf zeggen: „Goedemorgen.” Ik schrok, want het verbaasde me dat ik hem niet had gezien, terwijl de spiegel de hele ruimte achter me weergaf. Door de schrik sneed ik me licht, maar ik merkte het op dat moment niet. Ik groette de graaf terug en keek weer in de spiegel om te zien hoe

ik me had vergist. Ditmaal kon er geen vergissing zijn, want de man stond vlak bij me en ik zag hem over mijn schouder. Maar er was geen weerspiegeling van hem in de spiegel! De hele kamer achter me was zichtbaar, maar geen spoor van een man, behalve ikzelf. Dat was schokkend, en boven op al het vreemde eerder begon het dat vage onbehagen te versterken dat ik altijd voel als de graaf in de buurt is; maar op dat moment zag ik dat de snee een beetje bloedde en het bloed over mijn kin droop. Ik legde het scheermes neer en draaide me half om om pleister te zoeken. Toen de graaf mijn gezicht zag, vlamden zijn ogen op in een soort demonische woede en hij greep naar mijn keel. Ik week achteruit, en zijn hand raakte het snoer met het kruisbeeld. Meteen veranderde hij; de woede verdween zo snel dat ik nauwelijks kon geloven dat ze er was geweest. „Pas op,” zei hij, „pas op hoe u zich snijdt. Het is gevaarlijker dan u denkt in dit land.” Hij greep het scheerspiegeltje en ging door: „En dit is het ellendige ding dat de ellende heeft veroorzaakt. Een smerig sieraad van menselijke ijdelheid. Weg ermee!” Hij rukte het zware raam open met één beweging van zijn verschrikkelijke hand en smiet de spiegel naar buiten; hij verbrijzelde op de stenen van de binnenplaats ver beneden. Toen trok hij zich zwijgend terug. Het is erg vervelend, want ik zie niet hoe ik me nu moet scheren, tenzij in mijn horlogekastje of de bodem van mijn scheerkom, die gelukkig van metaal is.

Toen ik naar de eetkamer ging, stond het ontbijt klaar; maar de graaf was nergens te vinden. Ik at dus alleen. Het is vreemd dat ik de graaf nog nooit heb zien eten of drinken. Hij moet een heel zonderling man zijn! Na het ontbijt verkende ik het kasteel een beetje. Ik ging de trap op en vond een kamer die uitkeek op het zuiden. Het uitzicht was schitterend, en vanaf mijn plaats kon ik het goed zien. Het kasteel staat op de rand van een verschrikkelijke afgrond. Een steen die uit het raam valt, zou duizend voet vallen zonder iets te raken! Zover het oog reikt is een zee van groene boomtoppen, met af en toe een diepe kloof. Hier en daar zilveren draden waar rivieren door diepe kloven in de bossen slingeren.

Maar ik heb geen zin om schoonheid te beschrijven, want na het uitzicht verkende ik verder; deuren, deuren, deuren overal, en allemaal gesloten en gegrendeld. Er is geen uitgang mogelijk behalve via de ramen in de kasteelmuren. Het kasteel is een echte gevangenis, en ik ben een gevangene!

HOOFDSTUK III

DAGBOEK VAN JONATHAN HARKER – vervolg

Toen het tot me doordrong dat ik een gevangene was, overviel me een wilde paniek. Ik rende de trappen op en af, rammelde aan elke deur en tuurde uit elk raam dat ik kon vinden. Maar al spoedig drukte het besef van mijn machteloosheid alle andere gevoelens weg. Als ik er nu op terugkijk, moet ik een paar uur lang ontoerekeningsvatbaar zijn geweest; ik gedroeg me als een rat in een val. Zodra ik echter kalm werd en accepteerde dat ik niets kon uitrichten, ging ik zo rustig mogelijk zitten – rustiger dan ik ooit iets heb gedaan – en begon na te denken over wat me te doen stond. Ik denk er nog steeds over na en heb nog geen vast plan. Eén ding weet ik zeker: het heeft geen zin de graaf in mijn gedachten te laten delen. Hij weet heel goed dat ik opgesloten zit; hij heeft het zelf zo geregeld en ongetwijfeld met een bedoeling. Als ik hem volledig vertrouwde, zou hij me alleen maar misleiden. Voor zover ik zie, kan ik beter mijn kennis en mijn angsten voor mezelf houden en mijn ogen goed open. Ik word ofwel door mijn eigen vrees bedrogen als een kind, ofwel ik verkeer in doodsgevaar; en in dat laatste geval heb ik al mijn verstand nodig om hier doorheen te komen.

Ik was nauwelijks tot die slotsom gekomen of ik hoorde beneden de grote deur dichtslaan en wist dat de graaf terug was. Hij kwam niet meteen naar de bibliotheek, dus sloop ik voorzichtig naar mijn kamer en zag hem daar het bed opmaken. Dat was vreemd, maar bevestigde alleen wat ik al vermoedde: er waren geen bedienden in huis. Later, toen ik door een kier in de scharnieren keek en hem de tafel in de eetkamer zag dekken, stond het vast. Als hij al die eenvoudige karweitjes zelf doet, is er niemand anders om ze te doen. Dat joeg me schrik aan, want als er verder niemand in het kasteel is, moet de graaf zelf de koetsier zijn geweest die me hierheen bracht. Een verschrikkelijke gedachte. Want als dat zo is, hoe kon hij dan de wolven in bedwang houden door alleen zijn hand op te steken in stilte? Waarom beefden al die mensen in Bistritz en in de diligence van angst voor mij? Wat betekenden het kruisbeeld, de knoflook, de wilde roos, de lijsterbes die ze me gaven? God zegene die goede vrouw die het kruisbeeld om mijn hals hing! Het geeft me troost en kracht zodra ik het aanraak. Vreemd dat iets wat ik altijd heb geleerd te mijden als afgodisch, me nu in eenzaamheid en nood juist helpt. Ligt het aan het voorwerp zelf, of is het een tastbare herinnering aan medeleven en bemoediging? Ooit, als het mag, moet ik daarover nadenken en een standpunt innemen. Intussen moet ik alles te weten komen over graaf Dracula wat ik kan; het zou me kunnen helpen hem te begrijpen. Misschien spreekt hij vanavond over zichzelf als ik het gesprek die kant op stuur. Maar ik moet oppassen zijn achterdocht niet te wekken.

Middernacht. – Ik heb lang met de graaf gesproken. Ik stelde hem een paar vragen over de geschiedenis van Transsylvanië, en hij raakte er wonderlijk door verhit. Wanneer hij over mensen en gebeurtenissen sprak, vooral over veldslagen, leek het alsof hij er zelf bij was geweest. Later verklaarde hij dat door te zeggen dat voor een boyar de trots van zijn huis en naam zijn eigen trots is, hun roem zijn roem, hun lot zijn lot. Telkens wanneer hij over zijn huis sprak, zei hij „wij” en sprak hij bijna in het meervoud, als een koning. Ik wou dat ik alles kon opschrijven precies zoals hij het zei, want het boeide me diep. Het leek wel of het hele verleden van het land erin lag. Hij werd opgewonden terwijl hij sprak, liep door de kamer, trok aan zijn grote witte snor en greep alles wat hij tegenkwam alsof hij het met brute kracht wilde vermorzelen. Eén ding dat hij zei noteer ik zo getrouw mogelijk, want het verhaalt op zijn manier de geschiedenis van zijn geslacht:

„Wij Szeklers hebben recht op trots, want in onze aderen stroomt het bloed van vele dappere volken die vechten als leeuwen om de heerschappij. Hier, in de wervelwind van Europese rassen, bracht de Oegriërsstam uit IJsland de strijd lust mee die Thor en Wodan hun gaven, die hun berserkers met zo'n gruwelijke felheid toonden op de kusten van Europa, ja, en van Azië en Afrika, tot de volken dachten dat de weerwolven zelf waren gekomen. Hier troffen ze ook de Hunnen aan, wier oorlogszucht de aarde had verschroeid als een levende vlam, tot de stervende volken meenden dat in hun bloed het bloed liep van die oude heksen die, verdreven uit Scythië, zich in de woestijn met duivels hadden gepaard. Dwazen, dwazen! Welke duivel of heks was ooit zo groot als Attila, wiens bloed in deze aderen stroomt?” Hij hief zijn armen op. „Is het een wonder dat wij een veroverend volk waren; dat wij trots waren; dat wij, wanneer de Magyaar, de Lombraad, de Avar, de Bulgaar of de Turk zijn duizenden over onze grenzen stortte, hen teruggedreven? Is het vreemd dat Arpad en zijn legioenen ons hier aantroffen toen hij de grens bereikte; dat de Honfoglász daar voltooid werd? En toen de Hongaarse vloed oostwaarts trok, werden de Szeklers door de zegevierende Magyaren als verwanten geëist, en aan ons werd eeuwenlang de bewaking van de Turkse grens toevertrouwd; ja, en meer dan dat, de eindeloze plicht van grenswacht, want, zoals de Turken zeggen: ‘water slaapt, de vijand slaapt niet.’ Wie nam door de Vier Naties heen met meer vreugde de ‘bloedige zwaard’ aan, of snelde sneller naar de koningsbanier bij zijn oorlogskreet? Wie verlostte de grote schande van mijn volk, de schande van Kosovo, toen de vaandels van Walachen en Magyaren onder de Halve Maan neergingen? Wie anders dan een van mijn eigen ras, die als woewode de Donau overstak en de Turk op eigen grond versloeg? Dat was een echte Dracula! Wee dat zijn onwaardige broer, na zijn val, zijn volk aan de Turk verkocht en de schande van slavernij over hen bracht! Was het niet deze Dracula die een latere telg van zijn ras inspireerde, die keer op keer zijn troepen over de grote rivier naar Turkije leidde; die, teruggeslagen, weer kwam, en weer, en weer, al moest hij alleen komen van het bloedige veld waar zijn leger werd afgeslacht, omdat hij wist dat hij alleen uiteindelijk zou zegevieren! Ze zeiden dat hij alleen aan zichzelf dacht. Bah! Wat zijn boeren zonder leider? Waar eindigt een oorlog zonder brein en hart om hem te leiden? Toen wij na de slag bij Mohács het Hongaarse juk

afwierpen, stonden wij van het Dracula-bloed onder hun leiders, want onze geest duldde niet dat wij niet vrij waren. Ach, jonge heer, de Szeklers – en de Dracula als hun hartbloed, hun brein en hun zwaard – kunnen bogen op een geschiedenis die paddestoelgroeï als de Habsburgers en de Romanovs nooit zal bereiken. De oorlogsdagen zijn voorbij. Bloed is te kostbaar in deze dagen van oneervolle vrede; en de roem van de grote rassen is een verhaal dat verteld wordt.”

Het was bijna ochtend toen we naar bed gingen. (N.B.: dit dagboek begint griezelig veel op de „Duizend-en-een-nacht”, want alles moet afbreken bij het hanengekraai – of op de geest van Hamlets vader.)

12 mei. – Laat ik beginnen met feiten, kale, schamele feiten, gestaafd door boeken en cijfers, waarover geen twijfel mogelijk is. Ik mag ze niet vermengen met ervaringen die op mijn eigen waarneming of herinnering rusten. Gisteravond, toen de graaf uit zijn kamer kwam, begon hij me vragen te stellen over juridische zaken en over de afhandeling van bepaalde transacties. Ik had de dag vermoeï doorgebracht met boeken en had, om mijn gedachten bezig te houden, enkele punten doorgenomen die ik in Lincoln’s Inn had bestudeerd. Er zat een bepaalde orde in zijn vragen, dus ik zal ze zo getrouw mogelijk opschrijven; de kennis kan ooit nuttig zijn.

Eerst vroeg hij of een man in Engeland meer dan één advocaat kon hebben. Ik zei dat hij er wel twaalf kon nemen als hij wilde, maar dat het onverstandig was er meer dan één bij één zaak te betrekken, omdat er altijd maar één tegelijk kon handelen en wisselen zijn belangen zou schaden. Hij leek het goed te begrijpen en vroeg door of er praktische bezwaren waren om één advocaat voor bankzaken te nemen en een ander voor scheepvaart, als lokale hulp nodig was ver van de bankadvocaat. Ik vroeg om meer uitleg om hem niet per ongeluk te misleiden, en hij zei:

„Ik zal het toelichten. Uw vriend en de mijne, meneer Peter Hawkins, vanuit de schaduw van uw mooie kathedraal in Exeter, ver van Londen, koopt via u mijn huis in Londen. Goed! Laat ik eerlijk zeggen, opdat u het niet vreemd vindt dat ik iemand zo ver weg heb gekozen in plaats van een Londenaar, dat ik geen lokaal belang wilde dienen behalve het mijne; een inwoner van Londen zou misschien eigen of vriendenbelangen hebben, dus zocht ik ver weg een vertegenwoordiger die alleen mijn belang zou behartigen. Stel nu dat ik, die veel zaken heb, goederen wil verzenden naar Newcastle, Durham, Harwich of Dover; zou dat niet makkelijker gaan via iemand in een van die havens?” Ik antwoordde dat dat zeker makkelijker was, maar dat advocaten een systeem van onderlinge vertegenwoordiging hebben, zodat lokaal werk lokaal kan worden gedaan op instructie van een collega, en de cliënt alleen met één man hoeft te werken zonder extra moeite.

„Maar,” zei hij, „ik zou toch zelf kunnen sturen. Is dat niet zo?”

„Zeker,” antwoordde ik, „en zakenlieden die niet willen dat één persoon al hun zaken kent, doen dat vaak.”

„Goed!” zei hij, en hij vroeg door over het verzenden van goederen, de formulieren, en alle mogelijke moeilijkheden die vooraf konden worden ondervangen. Ik legde alles uit zo goed ik kon, en hij liet me achter met de indruk dat hij een uitstekend advocaat zou zijn geweest, want hij dacht aan alles en voorzag alles. Voor iemand die nooit in het land was geweest en kennelijk weinig zaken deed, was zijn kennis en scherpzinnigheid verbazingwekkend. Toen hij tevreden was over de punten die hij had aangesneden en ik alles had geverifieerd met de beschikbare boeken, stond hij opeens op en zei:

„Hebt u sinds uw eerste brief aan onze vriend meneer Peter Hawkins, of aan iemand anders, geschreven?” Met enige bitterheid antwoordde ik dat ik dat niet had, dat ik nog geen gelegenheid had gezien om brieven te versturen.

„Schrijf dan nu, mijn jonge vriend,” zei hij, terwijl hij een zware hand op mijn schouder legde, „schrijf aan onze vriend en aan wie u wilt; en zeg, als u dat belieft, dat u nog een maand bij mij blijft.”

„Wilt u dat ik zo lang blijf?” vroeg ik, want mijn hart werd koud bij de gedachte.

„Ik verlang het zeer; nee, ik duld geen weigering. Toen uw meester, werkgever, hoe u het noemen wilt, afsprak dat iemand namens hem zou komen, gold alleen mijn wens. Ik heb niet zuinig gedaan. Is dat niet zo?”

Wat kon ik anders dan buigen? Het ging om het belang van meneer Hawkins, niet het mijne, en ik moest aan hem denken, niet aan mezelf; en bovendien herinnerde iets in de ogen en houding van de graaf me eraan dat ik een gevangene was en geen keuze had. Hij zag zijn overwinning in mijn buiging en zijn macht in mijn ongemak, want hij begon meteen zijn voordeel te benutten, op zijn gladde, onweerstaanbare manier:

„Ik smeed u, mijn goede jonge vriend, niets anders dan zakelijke zaken in uw brieven te bespreken. Uw vrienden zullen ongetwijfeld blij zijn te horen dat het goed met u gaat en dat u uitziet naar de thuiskomst. Is dat niet zo?” Terwijl hij sprak reikte hij me drie velletjes briefpapier en drie enveloppen aan. Het was het dunste buitenlandse postpapier; ik keek ernaar, toen naar hem, en zag zijn stille glimlach met de scherpe hoektanden over de rode onderlip, en begreep zonder woorden dat ik moest oppassen wat ik schreef, want hij zou het lezen. Dus besloot ik nu alleen formele briefjes te schrijven, maar in het geheim uitvoerig aan meneer Hawkins, en ook aan Mina, want aan haar kon ik in steno schrijven, wat de graaf zou verbijsteren als hij het zag. Toen ik mijn twee brieven had geschreven, zat ik stil een boek te lezen terwijl de graaf enkele notas schreef, verwijzend naar boeken op zijn tafel. Daarna nam hij mijn twee brieven, legde ze bij de zijne, borg zijn schrijfgerei op, en zodra de deur achter hem dichtviel, boog ik me over de tafel en keek naar de brieven

die met de adreskant naar beneden lagen. Ik voelde geen gewetensbezwaar, want onder deze omstandigheden moest ik mezelf beschermen zoals ik kon.

Een brief was gericht aan Samuel F. Billington, No. 7, The Crescent, Whitby; een tweede aan Herr Leutner, Varna; de derde aan Coutts & Co., Londen, en de vierde aan Herren Klopstock & Billreuth, bankiers, Boedapest. De tweede en vierde waren niet verzegeld. Ik wilde ze net bekijken toen de deurklink bewoog. Ik zakte terug in mijn stoel, juist op tijd om de brieven neer te leggen zoals ze lagen en mijn boek weer op te nemen voor de graaf binnenkwam met nog een brief in zijn hand. Hij nam de brieven van de tafel, stempelde ze zorgvuldig en zei tegen mij:

„Vergeef me, maar ik heb vanavond veel privé-zaken te doen. Ik hoop dat u alles naar wens vindt.” Bij de deur draaide hij zich om en zei na een korte pauze:

„Laat ik u adviseren, mijn beste jonge vriend – nee, laat ik u ernstig waarschuwen: als u deze kamers verlaat, ga dan in geen geval ergens anders in het kasteel slapen. Het is oud en vol herinneringen, en wie onvoorzichtig slaapt, krijgt slechte dromen. Wees gewaarschuwd! Als slaap u overvalt, haast u dan naar uw eigen kamer of naar deze vertrekken, dan is uw rust veilig. Maar als u niet oppast...” Hij maakte zijn zin op gruwelijke wijze af door zijn handen te bewegen alsof hij ze waste. Ik begreep hem volkomen; mijn enige twijfel was of een droom erger kon zijn dan het onnatuurlijke, afschuwelijke web van duisternis en geheim dat zich om me sloot.

Later. – Ik beaam de laatste woorden, maar nu is er geen twijfel. Ik zal nergens bang zijn om te slapen waar hij niet is. Ik heb het kruisbeeld boven mijn bed gehangen – ik meen dat mijn rust daardoor droomvrijer is; daar blijft het hangen.

Toen hij weg was, ging ik naar mijn kamer. Na een tijdje, geen geluid horend, kwam ik naar buiten en beklom de stenen trap tot waar ik naar het zuiden kon uitkijken. In de wijde ruimte voelde ik een zweem van vrijheid, ook al was die voor mij onbereikbaar, vergeleken bij de beklemmende duisternis van de binnenplaats. Daaruit turend besefte ik pas echt dat ik gevangen was en verlangde naar een teug nachtlucht, al was het maar nachtlucht. Dit nachtelijke bestaan begint me uit te putten. Het sloopt mijn zenuwen. Ik schrik van mijn eigen schaduw en koester de vreselijkste vermoedens. God weet dat er grond is voor mijn angst in deze vervloekte plek! Ik keek uit over het mooie landschap, badend in zacht geel maanlicht tot het bijna dag leek. De verre heuvels vervaagden, de schaduwen in dalen en kloven werden fluweelzwart. De pure schoonheid vrolijkte me op; elke ademteug bracht vrede en troost. Terwijl ik uit het raam leunde, zag ik een verdieping lager, iets links, beweging waar ik, naar de indeling van de kamers, de ramen van de graaf vermoedde. Mijn raam was hoog en diep, met stenen tracering, verweerd maar gaaf; het kozijn was kennelijk lang geleden verwijderd. Ik trok me terug achter het metselwerk en keek voorzichtig toe.

Wat ik zag was het hoofd van de graaf dat uit het raam stak. Ik zag zijn gezicht niet, maar herkende hem aan zijn nek, de beweging van rug en armen. En al helemaal aan de handen, die ik zo vaak had bestudeerd. Eerst was ik geïnteresseerd en geamuseerd, want een gevangene vindt afleiding in het kleinste. Maar mijn gevoelens sloegen om in afgrijzen en schrik toen ik zag hoe de hele gestalte langzaam uit het raam kwam en ondersteboven tegen de kasteelmuur omlaag begon te kruipen, boven die vreselijke afgrond, zijn mantel wijd uitgespreid als grote vleugels. Eerst geloofde ik mijn ogen niet. Ik dacht aan een spel van maanlicht, een vreemd schaduwspel; maar ik bleef kijken en het was geen illusie. Ik zag hoe vingers en tenen zich vastgrepen aan de hoeken van de stenen, kaalgesleten door jaren, en zo elke oneffenheid gebruikend met aanzienlijke snelheid omlaag bewoog, als een hagedis over een muur.

Wat voor man is dit, of wat voor wezen in de gedaante van een man? De angst voor deze gruwelijke plek overweldigt me; ik beef van verschrikkelijke vrees – en er is geen ontsnapping; ik word omsingeld door gruwelen waaraan ik niet durf te denken...

15 mei. – Opnieuw heb ik de graaf op zijn hagedisachtige manier zien vertrekken. Hij klom zijlings omlaag, een goede honderd voet, en behoorlijk naar links. Hij verdween in een gat of raam. Toen zijn hoofd weg was, boog ik me verder uit om meer te zien, maar tevergeefs – de afstand was te groot voor een goed gezichtspunt. Ik wist nu dat hij het kasteel had verlaten en besloot het moment te gebruiken om verder te verkennen dan ik tot nu toe had durven. Ik ging terug naar de kamer, nam een lamp en probeerde alle deuren. Ze zaten op slot, zoals ik verwachtte, en de sloten waren tamelijk nieuw; maar ik daalde de stenen trap af naar de hal waar ik was binnengekomen. Ik kon de grendels makkelijk terugschuiven en de kettingen losmaken; maar de deur zat op slot en de sleutel was weg! Die sleutel moest in de kamer van de graaf zijn; ik moet opletten of zijn deur ooit openstaat, zodat ik hem kan pakken en ontsnappen. Ik onderzocht grondig de trappen en gangen en probeerde de deuren die erop uitkwamen. Een of twee kleine kamers bij de hal waren open, maar er stond alleen oud meubilair, stoffig en aangevreten. Ten slotte vond ik boven aan een trap een deur die, hoewel hij op slot leek, meeweek onder druk. Ik duwde harder en merkte dat hij niet echt gesloten was, maar dat de scharnieren waren doorgezakt en de zware deur op de vloer rustte. Hier lag een kans die ik misschien niet meer kreeg; ik zette kracht en wrong hem met veel moeite open zodat ik naar binnen kon. Ik bevond me nu in een vleugel rechts van de kamers die ik kende, een verdieping lager. Uit de ramen zag ik dat de reeks kamers langs de zuidkant van het kasteel liep; de ramen van de eindkamer keken uit op west en zuid. Aan beide kanten lag een steile afgrond. Het kasteel was gebouwd op de hoek van een grote rots, zodat het aan drie zijden onneembaar was; hier waren grote ramen aangebracht waar slinger, boog of kanon niet bij konden, en zo licht en gemak mogelijk waren waar verdediging dat normaal uitsloot. Westwaarts lag een groot dal, en daarachter rezen grillige bergketens, piek op piek, de kale rots begroeid met lijsterbes en doorn, wier wortels zich vastklemden in spleten en scheuren. Dit was kennelijk het deel dat vroeger